

Planeringsstrategi

SIMRISHAMNS KOMMUN

MANDATPERIODEN 2022–2026

ANTAGEN AV KOMMUNFULLMÄKTIGE 2023-06-19 § 115

Innehållsförteckning

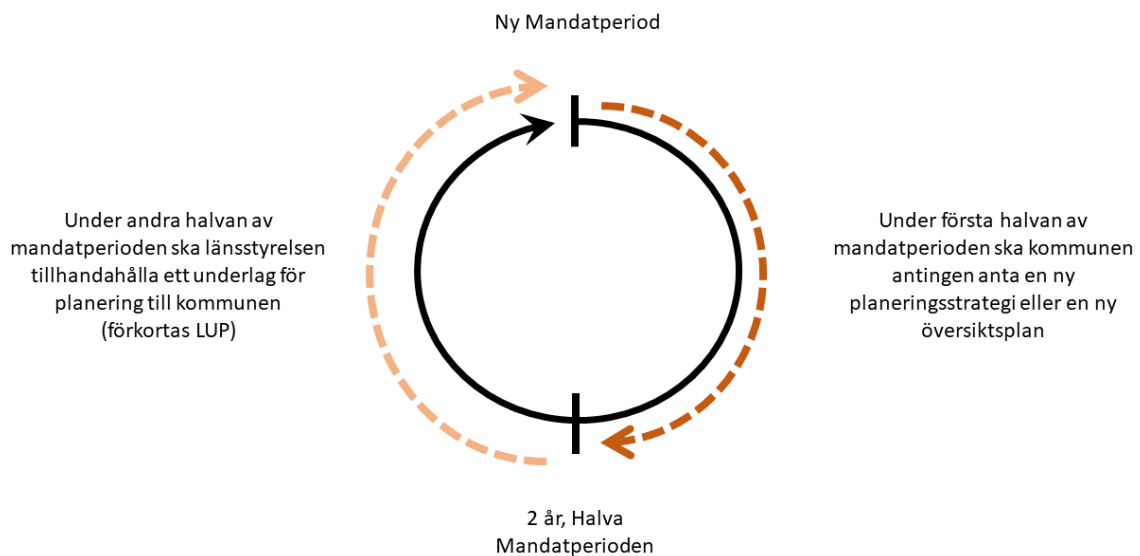
Inledning	2
Planeringsstrategi	2
Vad är en översiktsplan?	2
Gällande översiktsplan	3
Pågående översiktsplanering	3
Ändrade planeringsförutsättningar	4
Länsstyrelsens underlag	4
Ändrad lagstiftning	4
Rikspolisstyrelsen	5
Förändring i områdesskydd	5
Nationella och regionala planer och program	6
Kommunala planer och program	6
Översiktsplanens aktualitet	7
Översiktsplanen <i>Framtiden</i>	7
Tema Vindkraft	7
Havsplan med tillhörande kustzonanalys	8
Arkitektur- och kulturmiljöprogram	8
Sammanställning av lagkrav	9
Tabell	9
Slutsats	10
Förslag till beslut	10
Förslag till fortsatt översiktsplanearbete	11
Tabell	11
Referenser	12
Kommunala dokument	12
Regionala dokument	12
Bilagor	13
Länsstyrelsens underlag	13

Inledning

Planeringsstrategi

1 april 2020 ändrades plan- och bygglagen och den tidigare aktualitetsprövningen ersattes av planeringsstrategin. Syftet med planeringsstrategin är att främja en ökad kontinuerlig översiktsplanering samt att vara mer framåtsyftande än aktualitetsprövningen.

Planeringsstrategin ska antas senast 24 månader efter ordinarie val. Innan dess ska länsstyrelsen lämna ett samlat bedömningsunderlag till kommunen.

Antar kommunen inte en planeringsstrategi senast den 11 september 2024 förklaras översiktsplanen inaktuell. Detta innebär bland annat att standardförfarande, samordnat förfarande och förenklat förfarande inte kan tillämpas vid framtagandet av detaljplaner.

I samband med framtagandet av planeringsstrategin ska kommunen ta ställning till:

- Ändrade planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet.
- Kommunens fortsatta arbete med översiktsplaneringen.
- Kommunen ska även bedöma i vilken utsträckning planerna är aktuella.

Vad är en översiktsplan?

Översiktsplanen är kommunens övergripande strategiska dokument som beskriver kommunens viljeinriktning angående mark- och vattenanvändning i beslut kring hur den byggda miljön skall användas, utvecklas och bevaras. Översiktsplanen är ett vägledande verktyg för efterkommande prövning, exempelvis detaljplan samt bygglov.

I enlighet med bestämmelserna i 3 kap. 1 § plan- och bygglagen (PBL), ska varje kommun ha en aktuell översiktsplan, som omfattar hela kommunen. Kommunfullmäktige ska minst en gång under mandattiden pröva om översiktsplanen är aktuell i förhållande till kraven i lagen.

5 §: Av översiktsplanen ska framgå:

1. hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder,
2. hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta, nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen,
3. sådana områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken,
4. kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra,
5. om översiktsplanen avviker från en regionplan för länet, på vilket sätt den gör det och skälen för avvikelsen, och
6. sådana områden och verksamheter som angår två eller flera kommuner eller är av regional betydelse.

Gällande översiktsplan

I planeringsstrategin prövas översiktsplanen som helhet med alla de fördjupningar och tematiska tillägg som tagits fram. Simrishamns kommuns översiktsplan består av:

- *Framtiden – Översiktsplan för Simrishamns kommun*, antagen 2015-11-20

Till översiktsplanen finns även tre tillägg/fördjupningar:

- *Tema vindkraft*, antagen 2011-10-26
- *Havsplan med tillhörande kustzonsanalys*, antagen 2020-10-26
- *Arkitektur- och kulturmiljöprogram*, antagen 2023-03-27

Pågående översiktsplanering

I aktualitetsprövningens som beslutades av kommunfullmäktige under våren 2020 togs beslut att ta fram ytterligare två tillägg till översiktsplanen:

- *Fördjupad översiktsplan för Simrishamns stad*
- *Infrastrukturplan*

Den fördjupade översiktsplanen planeras att ställas ut för samråd under sommaren 2023.

Ändrade planeringsföresättningar

Länsstyrelsen underlag

Enligt plan- och bygglagen ska länsstyrelsen ta fram underlag inför kommunens bedömning av översiktsplanens aktualitet. Underlaget är en redovisning av vilka statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för bedömningen. I underlaget ska också anges om någon del av länsstyrelsens granskningsyttrande inte längre gäller.

Inför kommunens arbete med att ta fram en planeringsstrategi har länsstyrelsen sammanställt ett underlag (daterat 2021-12-02). Nedan anges en genomgång av de viktigaste planeringsföresättningar som har ändrats sedan översiktsplanen antogs med utgångspunkt främst från underlaget från länsstyrelsen.

Ändrad lagstiftning

Flera nya lagar som har tillkommit efter att översiktsplanen framtiden antogs och som har betydelse för den översiktliga planeringen, nedan är ett urval av de lagar ändringar som bedömts som mest väsentliga.

Plan och bygglagen (PBL)

- I augusti 2018 infördes nya krav i PBL med syfte att förbättra beredskapen i kommunerna för klimatförändringen. Ändringen innebär att kommunerna i översiktsplanen ska ge sin syn på risker för skador på den byggda miljön till följd av ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt hur sådana risker kan minska eller upphöra (3 kap. 5§, punkt 7).
- I januari 2019 infördes bestämmelser i PBL om att en regionplan ska göras i Skåne (7 kap) vilket också innebär att det ska framgå av kommunens översiktsplan om den avviker från regionplanen, på vilket sätt samt skälen för avvikelsen (3 kap. 5§, punkt 5).
- I april 2020 infördes ett antal förändringar i 3 kap. PBL, bland annat i syfte att stärka en kontinuerlig, framåtsyftande och aktuell översiktsplanering. Bland annat infördes planeringsstrategin som planeringsverktyg (3 kap. 23§, punkt 1 och 2).

Miljöbalken

- I augusti 2018 fick miljöbalkens 6:e kapitel nytt innehåll med bland annat betydelse för hanteringen av processen av miljöbedömningar för översiktsplaner.

Barnkonventionen

- Barnkonventionen blev svensk lag 1 januari 2020. Det betyder att barnkonventionen har fått en starkare juridisk ställning har samma status som andra svenska lagar.

Lag om kommunernas bostadsförsörjningsansvar

- I januari 2014 trädde omfattande ändringar av lagen i kraft. Bland anges att de riktlinjer som kommunerna ska ta fram för bostadsförsörjningen ska vara vägledande

vid tillämpningen av kravet i 3 kap. i plan- och bygglagen om att kommunen i översiktsplanen ska redovisa hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder.

- I oktober 2022 genomfördes en ny ändring i lagen. Syftet med lagändringen var bland annat att förbättra förutsättningarna för kommunernas planering av bostadsförsörjningen. Ändringen innebär att *Riktlinjerna för bostadsförsörjning* ska grundas på en analys av vilka bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden (2§, punkt 3).

Lag om allmänna vattentjänster

- 1 januari 2023 ändrades lagen som bland annat innebär att kommunerna under 2023 ska ta fram en vattentjänstplan som ska innehålla kommunens långsiktiga planering och hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses. Planen ska även innehålla en bedömning samt åtgärder för hur de kommunala anläggningarna ska fungera vid skyfall.

Riksintressen

Regeringen gav i januari 2020 Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Statens energimyndighet, Tillväxtverket och Trafikverket att tillsammans med Boverket som samordnande myndighet göra en översyn av sina respektive anspråk på områden av riksintresse.

- Riksintressen för kommunikation ändrades av Trafikverket i september 2022 vilket innebär för Simrishamns kommun att:
  - Väg 11, Simrishamn – Malmö, utgår som riksintresse.
  - Österlenbanan, Ystad Simrishamn, utgår som riksintresse.
  - Korridoren för Simrishamnsbanan utgår som framtida riksintresse.

Förändring i områdesskydd

Sammanställning av nya och ändrade naturreservat:

- Naturreservatet Bäckhalladalen utvidgades 2021
- Naturreservat Sträntemölla-Forsemölla utvidgades 2021
- Naturreservatet Åkarp tillkom 2018
- Esperöd, utvidgat naturreservat 2018
- Västra Stenshuvud, nytt reservat 2018
- Esperöd, nytt naturreservat 2016
- Maglehems Ora, nytt naturreservat 2015

Nationella och regionala planer och program

Nedan finns ett urval av globala, nationella och regionala mål som har tillkommit sedan översiktsplanen antogs:

- Globala hållbarhetsmål "Agenda 2030"
- Politik för gestaltad livsmiljö, proposition
- Nationell infrastrukturplan 2022–2033
- Nationell strategi för hållbar vindkraftsutbyggnad (2021)
- Regionplan för Skåne 2022–2040
- Regional utvecklingsstrategi för Skåne "Det öppna Skåne 2030"
- Regional infrastrukturplan för Skåne 2022–2033
- Havsplan för Östersjön (2022)
- Handlingsplan för grön infrastruktur 2019–2030
- Klimat och energistrategi för Skåne (2018)
- Strategi för levande städer (2018)
- Skånska åtgärder för miljömålen 2021–2025

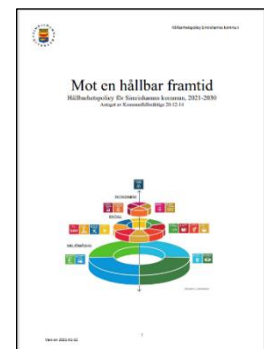

Kommunala planer och program

Nedan finns ett urval av kommunala planer och program med påverkan på den översiktliga planeringen:

Beslutade kommunala planer och program:

- Riktlinjer för exploatering av vattenskyddsområde, KS §8/2021
- Cykelplan 2020–2025, KF §13/2021
- Policy för etableringar inom Simrishamns tätort KF §109/2021
- Bostadsförsörjningsprogram – riktlinjer för bostadsförsörjning för Simrishamns kommun 2021–2025, KF § 129/2021
- Vattenförsörjningsplan, KF § 139/2021
- Hållbarhetspolicy för Simrishamns kommun 2021–2030, KF §267/2020
- Parkeringsnorm, SBN §49/2021

Pågående arbete av kommunala planer och program:

- Vattentjänstplan (lagkrav sedan 2023-01-01)
- Grön-blå strukturplan
- Parkeringsinventering
- Markpolicy

Översiktsplanens aktualitet

Översiktsplanen *Framtiden*

Arbetet med att fram översiktsplanen påbörjades 2012 och sedan dess flera lagändringar skett, bland annat med koppling till kommunens hållning till klimatrelaterade händelser. Planen har ingen tydlig koppling till Agenda 2030 utan berör i stället Sveriges miljökvalitetsmål. Översiktsplanen saknar även tydlig koppling till kommunens hållbarhetspolicy som antogs 2021 och som har fått en särställning bland kommunens styrdokument, då hållbarhetspolicyen beslutar inriktningen för kommunens budget.

Sedan översiktsplanen antogs har flera av kommunens utbyggnadsområden realiserats, bland annat i Simrishamn, Kivik och Vik. Det kommunala VA-bolaget har även förstärkt dricksvattenkapaciteten via överföringsledningar från Tomelilla och Ystad kommun. Flera skyddande områden har även tillkommit och riksintressen har ändrats.

Den politiska majoriteten har även ändrats sedan översiktsplanens antagande vilket har till följd att ställningstaganden i översiktsplanen inte längre är aktuella.

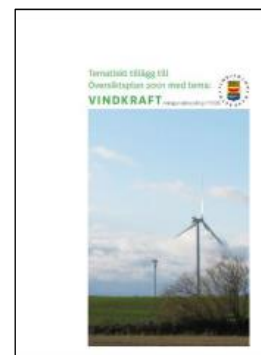

Tema Vindkraft

Länsstyrelsen har riktat kritik i tidigare sammanfattade redogörelser att det inte är helt tydligt hur *Tema Vindkraft* och Översiktsplanen *Framtiden* förhåller sig till varandra då markanvändningskartan skiljer sig i översiktsplanerna (sammanfattande redogörelse 2019-03-21). Länsstyrelsen ser även att det finns anledning för de skånska kommunerna att se över de utpekade områdena för vindkraft i sina översiktsplaner och möjligheterna till att peka ut fler områden för att påskynda omställningen till 100 % förnybar elproduktion år 2040.

Det tematiska tillägget togs fram 2011 och sedan dess har den tekniska aspekten med större och effektivare vindkraftverk utvecklats.

Landskapsanalysen i översiktsplanen är fortfarande värdefull kopplat till landskapets känslighet.

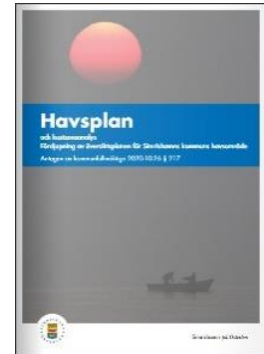

Havsplan med tillhörande kustzonanalys

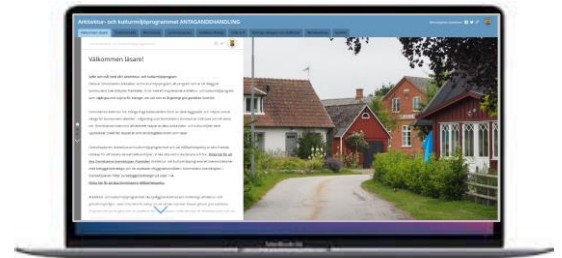
Havsplanen antogs under hösten 2020 och bedöms fortfarande vara aktuell. Havsplanen beskriver kommunens viljeinriktning gällande användning av havsområdet samt markanvändningen i kustzonen med fokus på hållbarhetsmålen i Agenda 2030.

Hav- och vattenmyndigheten har tagit fram havsplaner för Bottniska viken, Östersjön och Västerhavet vilka beslutades av regeringen den 10 februari 2022. De nationella riktlinjerna från havsplanen för Östersjön finns beskrivna i Simrishamns kommuns havsplan.

Arkitektur- och kulturmiljöprogrammet

Arkitektur- och kulturmiljöprogrammet antogs under våren 2023 och bedöms fortfarande vara aktuell. Programmet innehåller inventering och ställningstagande gällande arkitektur- och kulturmiljö i 38 av kommunens byar. Arkitektur- och kulturmiljöprogrammet är en digital översiktsplan.

Sammanställning av lagkrav

Lagtext från PBL kap. 3	Förvaltningens bedömning	Kommentar
3 §. Redovisa grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden för hela kommunen.		Den politiska majoriteten har ändrats.
3 § Hur kommunen anser att den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.		Den politiska majoriteten har ändrats.
4 § 1. Hur kommunen avser att riksintressena ska tillgodoses,		Det pågår en nationell översyn av riksintressen.
4 § 2. Gällande miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken ska följas,		
5 § 1. Hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder,		Bostadsförsörjningsprogrammet för Simrishamns kommun ändrades under våren 2021. Bland annat så höjdes målet för antalet nybyggda bostäder.
5 § 2. Hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen,		Översiktsplanen bedöms inte ta hänsyn i tillräcklig utsträckning till nationella och regionala mål, planer, och program. Exempelvis saknas tydlig koppling till Agenda 2030, regionplanen för Skåne, samt den regional utvecklingsstrategin.
5 § 3. Sådana områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken,	-	Ej aktuellt för Simrishamns kommun.
5 § 4. Kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra		Översiktsplanen kan förtydligas ytterligare gällande kommunens syn på skador på den byggda miljön som kan följa av klimatrelaterade orsaker. Lagkravet har tillkommit efter att översiktsplanen <i>Framtiden</i> antogs.
5 § 5. Om översiktsplanen avviker från en regionplan för länet, på vilket sätt den gör det och skälen för avvikelsen.		Översiktsplanen redovisar inte avvikelser från regionplanen. Exempelvis ingår Österlenbanan i översiktsplanen, vilken inte finns representerad i regionplanen.
5 § 6. Sådana områden och verksamheter som angår två eller flera kommuner eller är av regional betydelse.		

Uppfyller kraven

Uppfyller delvis kraven

Uppfyller ej kraven

Slutsats

Av kommunens fyra antagna översiktsplaner så är det främst huvuddokumentet *Framtiden* samt *Tema vindkraft* som är i behov av en översyn. Arbetet med översiktsplanen *Framtiden* påbörjades för 10 år sedan och sedan dess har flera utbyggnadsområden realiserats eller påbörjats att byggas ut.

Ny lagstiftning och nya planer och dokument på nationell, regional, och kommunal nivå har även tillkommit, där det saknas en tydlig koppling till kommunens översiktsplan. Bland annat saknas en tydlig koppling till Agenda 2030, regionplanen för Skåne och kommunens hållbarhetspolicy. Sedan översiktsplanen antogs har även plan- och bygglagen skärpts gällande risker kopplat till klimatförändringar i form av ras, skred och översvämning. Lagen om allmänna vattentjänster har även ändrats varav kommunen under året kommer att arbeta med att ta fram en vattentjänstplan. Sist men inte minst så har även den politiska majoriteten i kommunen ändrats.

Att ha för många tillägg och fördjupningar av översiktsplanen kan även skapa en splittrad bild av kommunens intention och viljeinriktning.

I granskningsyttrande för översiktsplanen *Framtiden* daterat 2015-05-05 skriver länsstyrelsen:

”När tilläggen blir så många att det blir svårt att få en samlad bild av kommunens utveckling finns skäl att göra en ny översiktsplan. Länsstyrelsen förutsätter ett omtag av översiktsplanen kommer att göras efter att ovan nämnda tillägg (läs: Havsplan och Arkitektur- och kulturmiljöprogram) är gjorda”

Havsplanen antogs under hösten 2020 och Arkitektur- och kulturmiljöprogrammet antogs under våren 2023, vilket sammanfaller med länsstyrelsen rekommendation att ta ett omtag om översiktsplanen.

Förvaltningens förslag till beslut

Att kommunfullmäktige uppdrar samhällsplaneringsnämnden att ta fram ett förslag till en ny kommunövergripande översiktsplan samt ger kommunstyrelsen i uppdrag att samordna arbetet.

Förslag till fortsatt översiktsplanearbete

Vid en översyn av översiktsplanen finns möjlighet att ta ett helhetsgrepp om kommunens styrdokument och samla dem i översiktsplanen.

Styrdokument SBF Planering	Antaget	Lagkrav	Förhållande till översiktsplanen
Översiktsplan <i>Framtiden</i>	KF § 216/2015	Ja	Förslag att ta fram en ny översiktsplan
Havsplan – fördjupad del av översiktsplanen	KF § 217/2020	Nej*	Inkluderas i ny översiktsplan
Vindkraftsplan – tematiskt tillägg översiktsplanen	KF § 180/2011	Nej*	Inkluderas i ny översiktsplan
Policy Ravlunda skjutfält	KF § 73/2007	Nej	Inkluderas i ny översiktsplan
Arkitektur- och kulturmiljöprogram – tematiskt tillägg översiktsplanen	KF 2023	Nej*	Tematiskt tillägg till översiktsplanen
Infrastrukturplan – tematiskt tillägg till översiktsplanen	Pågår	Nej*	Inkluderas i ny översiktsplan
Klimat- och energistrategi	KF § 181/2011	Ja, energiplan är ett lagkrav	Underlag till ny översiktsplan
Grön/blå strukturplan	Pågår	Nej	Underlag till ny översiktsplan
Fördjupad översiktsplan för Simrishamns stad	Påbörjat	Nej*	Fördjupning av översiktsplanen
Styrdokument SBF VA-verksamhet	Antaget	Lagkrav	Förhållande till översiktsplanen
VA-plan	KF § 147/2016	Nej	Underlag till ny översiktsplan
Vattenförsörjningsplan	KF § 139/2021	Nej	Underlag till ny översiktsplan
Riktlinjer för exploatering inom vattenskyddsområde	KS § 8/2021	Nej	Underlag till ny översiktsplan
Vattentjänstplan	Pågår	Ja (ny vattentjänstlag)	Underlag till ny översiktsplan
Dagvattenplan – riktlinjer	Ej påbörjat	Nej	Underlag till ny översiktsplan
Spillvattenplan – riktlinjer	Ej påbörjat	Nej	Underlag till ny översiktsplan
Styrdokument SBF Övrigt	Antaget	Lagkrav	Förhållande till översiktsplanen
Bostadsförsörjningsprogram – riktlinjer för bostadsförsörjning	KF § 129/2021	Ja	Underlag till ny översiktsplan
Policy för etableringar inom Simrishamns tätort	KF § 109/2021	Nej	Underlag till ny översiktsplan
Hållbarhetspolicy	KF § 267/2020	Nej	Underlag till ny översiktsplan

*Det är lagkrav på att kommunen ska ha en aktuell översiktsplan, men tillägg och fördjupningar till översiktsplanen är inget lagkrav.

Referenser

Kommunala dokument

Arkitektur och kulturmiljöprogram, KF 2023-03-27 § 45

Framtiden – Översiktsplan för Simrishamns kommun, KF 2015-11-20, § 216

Havsplan med tillhörande kustzonanalys, KF 2020-10-26, § 2017

Tema Vindkraft, KF 2011-12-19, § 180

Regionala dokument

Länsstyrelsens underlag inför Simrishamns kommuns beslut om planeringsstrategi, 2021-12-02

Länsstyrelsens sammanfattande redogörelse, 2019-03-21

Länsstyrelsens granskningsyttrande för översiktsplanen *Framtiden*, 2015-05-05

Bilaga

Länsstyrelsens underlag inför Simrishamns kommuns beslut om planeringsstrategi,
2021-12-02